

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 264. Res non existentes an & qualiter emi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nobilitati jacturam non inferat, præsertim apud universitates, quæ ferè ex solis commerciis beatitudinem suam metiuntur, ut sunt Veneti, Genuenses, Florentini, Hollandi, &c. vide apud Muller. *loc. cit. qui tamen lit. d.* rectè ait, hanc prohibitionem mercaturæ cum moderamine intelligendam, ita ut nullatenus venentur nobiles, aut etiam nullum nobilitati præjudicium inferat vendere fructus agrorum & fundorum propriorum, etiam reservando illos in tempus, dum pluris valent juxta limitationem paulò post subjungendam. Quamvis, ut idem, regulariter per *cit. l. 3. §. 1. 6. C. de dignit.* iis non liceat ex dictis fructibus conficere & vendere cerevisiam; cum civium hæc potissima sint commercia.

5. Resp. quintò: Emptionem & venditionem inter ægrotum & Medicum prohibitam, & factam rescindendam adductis variis textibus putant aliqui apud Struv. *in ff. h. r. thes. 3.* & Muller. *ibid.* Verùm, ut iidem, id ex illis textibus deduci nequit; uti etiam aliunde nil vetat, quò minus durantè adhuc morbo, Medicus justo pretio, palam & bona fide rem ab ægrotò, quam is venalem habeat, & venditurus erat, emere valeat sic, ut nulla extorsio (ob quam aliàs vetatur talis emptio) appareat, aut cur talis emptio sit rescindenda; cum planè iniquum esset, rem pro eodem pretio, quò cuius vendenda erat, Medico emendam denegare. Muller. *loc. cit. lit. n.* quamvis consultius esse dicat Strik. *de cautel. contract. sect. 2. c. 8.* expectare medicum usque dum ægrotus ad sanitatem reversus, vel adhibere testes, qui de libera voluntate ægri testentur.

6. Resp. sextò: Sic quoque prohibitam esse venditionem & emptionem similesque contractus onerosos inter Advocatum & clientem vulgo traditur per *l. 6. §. 2. C. de postulat.* Verùm rectius dicitur illo textu & aliis prohibitos solum esse contractus & pacta de quota litis & illicita mercede, uti colligitur ex *§. subseq. Struv. cit. ib. 3.* Muller. *ibid. lit. n.* Donell. &c.

Quæst. 263. Generalis: quæ res emi vendique possint?

Resp. Omnium rerum, quas quis habere, possidere, vel prosequi potest, venditio (& consequenter etiam emptio) rectè fit. Quas verò natura vel jus gentium, vel mores civitatis (adde, vel jus divinum, canonicum vel civile; aut statutum locale) commercio exemerunt, nulla venditio est, pro ut ait textus *L. si in emptione. §. 1. ff. de contrab. empt.*

Quæst. 264. Res non existentes an & qualiter emi & vendi possint?

1. **R**esp. primò: Res, quæ non existit, neque existitura, aut à me obtinenda speratur, etsi de cætero non repugnet eam esse in rerum natura, aut etiam aliquando existit, in emptionem deduci non potest, *l. 15. ff. h. r. l. 69. de V. O. §. 1. Instit. de inutil. stipulat.*

R. P. Leur, *Jur. Can. Lib. III.*

2. Resp. secundò: Res tamen actu quidem non existentes, sed solum in potentia, aut etiam in causa sua naturali, ut sunt fructus futuri & partus animalium, jactus aleæ vel retis, captura piscium vel avium, &c. emi possunt & vendi, ut constat ex *L. ne emptio. ff. de contrab. empt.* Et quidem duplici modo ita nimirum ut ematur vel ipsa res futura, vel nuda spes rei futuræ; etsi enim spes illa incerta sit ratione & respectu rei, quæ speratur, utpote absolute loquendo indifferentis ad futuritionem & non futuritionem, non tamen propterea contractus emptionis spei est nullus; non enim præcisè requiritur, ut res jam actu existat, aut certò existitura sit, sed sufficit, quòd verisimiliter sit existitura seu futura. Muller. *ad Struv. in ff. h. r. thes. 26. lit. v.* Neque etiam emptio jactus aleæ est emptio non entis; cum aleam vult vendere, saltem aleam habere debet, id est, jus v. g. piscandi aut feras capiendi, quod vel ipse suo periculo commodè exercere possit, vel alteri spem pretio ementi ipsius periculo commodè exercendum concedere potest; adeoque etiam in emptione aleæ emolumentum illud, quod emptor spe sibi destinat, incertum, ipsum tamen jus piscandi ei concessum certum est. Muller. *loc. cit. lit. v.* Porro non solum in rebus, quas ex causa & ordine naturali futuras seu nascituras expectamus, semper res ipsæ emi intelliguntur; ut nec in rebus, quas per accidens & fortunam potius quam per naturæ cursum speramus, semper ipsa spes solum emi intelligitur, ut Franzk. & alii quidam volunt, quid enim obstat: quò minus spes fructuum æquè ac spes piscium capiendorum, & è contra tam fructus ipsi & pisces capiendi emi possint. Unde diligenter attendendum, quid in contractum emptionis deductum, an res ipsæ, an verò spes, fors & alea. Quod posterius factum censetur, si ipse actus perceptionis fructuum, captura piscium, seu jactus retis fuerit in emptionem deductus. Uti id ipsum etiam factum censetur in rebus illis à fortuna dependentibus in dubio, dum de intentione contrahentium aperte non constat, ut Molin. *loc. cit. d. 340. num. 14.* ita ferè Lauterb. *ad tit. de contrab. empt. §. 24. juncto §. 29.* citans pro hoc Fabr. *in C. tit. de locat. def. 26.* Tulden. *in Cod. tit. de contrab. empt. num. 4.* Zoëf. *in ff. tit. eod. num. 25.* de Lugo *de f. §. 7. d. 34. f. 2. num. 15.* ubi tamen is aliud nihil, quàm quòd res in spe vendi possit, & quòd, si partus pecorum vendantur sit venditio conditionalis, de quo mox. Et in priore quidem casu, dum ipsa res futura emitur, emptio & venditio est conditionalis, hanc tacitam continens conditionem: si aliquid natum vel captum fuerit. Unde hac conditione non impleta, sive si nihil natum aut captum fuerit, venditio & emptio evanescat seu reddatur nulla, nihilque, dum pretium necdum solutum, venditori debeatur, & pretium solutum, emptori restituendum. De Lugo *loc. cit.* Lauterb. Zoëf. Tulden. *LL. cit. Castrop. tr. 33. d. 5. p. 18. num. 10.* qui tamen licet id admittat de emptione fructuum & partu animalium, negat tamen cum Gomef. de emptione animalium piscatione aut venatione capiendorum, quòd ea sit conditionalis, hac assignata disparitate; quòd fructus ex agris & pecoribus colligendi verisimiliter ab emptore præsumantur, adeoque censentur sub conditione contractum; piscatio verò non trahat secum illam capiendorum piscium verisimili-

militudinem; cum æque frequenter contingat nullos capi. Verum supponit, ut expresse addit, ob hanc rationem solam spem capiendorum piscium vendi. Quæ tamen ipsa ratio; quod sæpe nulli pisces capiuntur, sufficere non videtur ad hoc, ut emi nequeant ipsi pisces sub hac conditione: si qui capiuntur. Quod si etiam ipse venditor hoc egerit, ut nulli fructus nascantur, nulli pisces capiuntur, tenebitur insuper ad omne interesse emptori ex emptione, *l. 12. ff. de act. empti & vend. de Lugo loc. cit. Molin. de f. & f. tr. 2. d. 340. num. 14. Haunold. de f. & f. tr. 10. c. 14. controu. 14. §. 1. Reiffenst. h. t. num. 42. Lauterb. loc. cit. §. 25. citatis Bachov. ad Wesenbec. h. t. num. 7. & c. additque Lauterb. §. 27. citans pro hoc l. 12. §. 21. ff. de act. empti. Tulden. ubi supra. Franzk. h. t. num. 20. teneri venditorem, ubi is nihil nasciturum aut capiendum scivit, & id diffimulavit, ad æstimationem illius, quod verisimiliter nasci aut capi potuisset. Quod si tamen etiam in hoc casu aliquid natum aut captum fuerit, etsi parum, subsistere venditionem, & totum pretium deberi, astruit idem Lauterb. loc. cit. §. 26. citans Mudæ ad l. 8. ff. de contrah. empti. n. 4. & c. Dum verò certa quantitas empta vel pretium ad mensuram, numerum vel pondus constitutum v. g. pro 10. Malderis ex illo fundo nascituris 10. Ducati, pro 10. libris piscium capiendorum 4. floreni, si minus natum aut captum fuerit, subsistere quidem emptionem; eò quod conditio: si quid natum captum: non collectivè sed distributivè insit; pretium tamen tantum deberi pro quantitate ejus, quod natum captum juxta *l. 39. §. 1. ff. de contrah. empti.* asserit idem loc. cit. citans Salicer. in cit. *l. 39. Mudæ, ubi ante. Mantie. & c.* non tamen tunc subsisteret emptio, si nihil captum. In posteriore verò casu, dum spes empta, emptio est pura, seu non inest dicta tacita conditio. Ac propterea debetur pretium, sive multum, sive parum, sive nihil capiatur seu percipiatur, *l. 8. §. 1. ff. de contrah. empti. l. 11. §. ult. ff. de act. empti.* Faber. Tulden. Zoëf. de Lugo, *LL. cit. Lauterb. §. 27. citans insuper Mantie. de tacit. & ambig. convent. l. 4. tit. 10.* Unde etiam si ex eventu pateret læsio emptoris ultra dimidium, non est tamen locus *l. 2. C. de rescind. vendit.* sed neque, si id, quod captum, evinceretur postea, venditor tenebitur ad evictionem. Lauterb. §. 27. Muller. cit. thes. 26. lit. b. cum ad cognoscendum justum pretium non læsio, quæ ex post facto contingit, sed ipsum tempus contractus inspici debeat, *l. 3. §. 5. C. de jure fisco. l. 8. C. de rescind. vendit.* sibi enim imputare debet, qui spem magni sed incerti commodi lucro seu pretio parvo sed certo anteposuit. Quod tamen etiam periculum amittendi totius pretii, dum nihil capiatur, per hoc compensari videtur, quod res capta, etsi duplo excedat pretium, sit emptoris. Nisi tamen contrahentes super ipsa spe emptionem aliter modificent, dicendo v. gr. pro singulis capiendorum piscium libris dabo 10. crucigeros; tunc enim emptionem fore conditionatam, & consequenter, si nihil capiatur, ad nihil solvendum teneri emptorem, asserit Reiffenst. *h. t. num. 43.* verum videtur in hoc casu emi non pura spes, sed res. Illud tamen circa hæc notandum, quod si in captura. V. gr. piscium aliud quid, quam de quo actum diversum à piscibus. V. g. pretiosum quid extractum fuerit, illud non cedere emptori, sed venditori secundum Zoëf. ad *tit. de contrah. empti.**

num. 26. & Franzk. ibid. num. 121. apud Lauterb. §. 18. Cujac. & alii apud Muller. loc. cit. *lit. 3.* cujus tamen contrarium, nempe pertinere ad emptorem, apud eundem censent Tulden. loc. cit. *n. 5. & alii,* saltem si quis simpliciter & in genere jactum retis vendiderit. Brunnem. verò ad *l. 8. ff. de contrah. empti. num. 10.* censet pertinere ad eum, qui rete jecit & extraxit, sive sit ipse venditor, sive ipse emptor, sive alius, non ex contractu, sed quia nullius esse præsumitur.

3. Resp. tertio: Fructus pendentes, immaturos adhuc, seu frumenta in herbis vel aristis emi & vendi posse, saltem validè, supponit Lauterb. loc. cit. §. 26. dum ait, quod licet perierint omnes casu, & emptor nullos perceperit, valet emptio, & damnum illud pertinet ad emptorem. Arg. §. 3. *Inst. h. t. §. 1. 78. §. fin. de contrah. empti.* id tamen prohibitum esse asserit Struv. in *ff. tit. eod. thes. 27. lit. u. & ibid. Muller. citans seu potius remittens ad Fabr. in Cod. l. 4. tit. 17. def. 8. num. 3. Boër. decis. 269. num. 7. Sand. l. 3. tit. 4. def. 7. & plures alios. Ut specialiter id prohiberi in Frisia testantur idem Sand. & Wesenb. d. 34. thes. 9. & Molinæus de Gallia. Idque ob eam justam causam, tum ne incauti miserique agricolæ præsentis modicâ pecuniâ illecti ad vendendam messem futuram, aut etiam fructus immaturos, pro ut nunc sunt, dein defraudati copiosa messe, ad inopiam & egentiam redigantur: tum ut exiguo pretio amplissimam messem acquirentium calliditati obvietur, aut etiam vitium usuræ, quod plerumque tali venditione tegitur, vitetur.*

Quest. 265. An homo liber vendi possit?

1. **R** Esp. primo: Homo liber, cum æstimationem & pretium (quibus essentialiter perficitur emptio & venditio) non recipiat, *l. 3. ff. si quadrup. pauper. sec. extra commercium humanum est,* & vendi nequit, *L. si in emptio. ff. de contrah. empti.* etiam sub hac conditione, vel in tempus, cum liber servus erit, non enim fas est istiusmodi casus expectare, *l. 34. ff. eod. Lauterb. tit. eod. §. 18. Mull. tit. eod. ib. 27. lit. a. & quidem, si uterque contrahentium id scienter fecerit, plagium committitur, l. 1. §. penult. ff. de leg. Lauterb. loc. cit.* His non obstante *L. & liberi homines. ff. de contrah. empti.* ubi dicitur validam esse talem venditionem. Nam ut de Lugo de *f. & f. d. 26. f. 2. num. 17.* id intelligendum ad effectum, ut venditor teneatur emptori de interesse, quando scienter vendidit, si verò ignoranter, ad reddendum pretium solum. Patitur tamen responsio hanc exceptionem: nisi major 20. annis petiatur se venditari, §. 4. *Instit. de jur. personar. l. 5. §. 21. de statu homin. Lauterb. loc. cit. Reiffenst. h. t. num. 45.*

2. Resp. secundo: Quod attinet venditionem propriorum liberorum, variè de hoc ab Imperatoribus statutum testantur historici & jura civilia. Primitus siquidem jure Attico nefas erat filium vendere. E contra jure Romano fas erat permisumque, cogente necessitate, præcipuè egestate, parentibus vendere liberos certis conditionibus.

Vetu-